

Nuorten aikuisten säästäminen ja sijoittaminen

MIIKKA SJÖBERG

2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu
Leppävaara

Nuorten aikuisten säästäminen ja sijoittaminen

Miikka Sjöberg
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2022

Miikka Sjöberg

Nuorten aikuisten säästäminen ja sijoittaminen

Vuosi 2022 Sivumäärä 43

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitkä olivat nuorten aikuisten säästämis- ja sijoittamistavoitteet ja kuinka nuoret kokivat nykyisten pankkipalveluiden palvelevan heidän tarpeitaan säästämässä ja sijoittamisessa. Opinnäytetyössä selvitettiin myös syitä sille, miksi nuoret aikuiset sijoittavat ja miten nuoret tuntevat säästämisen ja sijoittamisen palvelut. Tavoitteena oli, myös selvittää kaipaisivatko nuoret lisää tietämystä säästämisestä ja sijoittamisesta sekä kuinka kiinnostuneita he ovat esimerkiksi ensiasunnon ostamisesta.

Työn tutkimus osio toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena. Kyselyyn osallistui 23 Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijaa. Kyselylomake laadittiin Microsoft Word ohjelman avulla ja tulokset analysoitiin Microsoft Excelin ja Wordin avulla. Kyselyllä selvitettiin, kuinka kiinnostuneita opiskelijat ovat säästämisen ja sijoittamisen palveluista ja kuinka paljon he tietävät eri säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehdoista.

Kyselytutkimuksen vastauksia analysoitaessa voidaan todeta, että nuorten aikuisten mielenkiinto säästämistä ja sijoittamista kohtaan on korkea ja moni säästää tai sijoittaa tällä hetkellä. Monet säästävät tällä hetkellä esimerkiksi rahastoihin tai osakkeisiin, mutta kaipaisivatkin lisää tietotaitoa aiheesta. Myös moni säästää esimerkiksi ASP-tilille ja on kiinnostunut ensiasunnon ostamisesta, mutta kaipaisi silti lisää osaamista säästämisen parissa. Suurimmaksi osaksi nuorten aikuisten pankkiasiakkuus on periytynyt vanhemmilta ja täten myös kilpailutus säästämisen ja sijoittamisen palveluissa on jäänyt vähälle. Tästä voidaan todeta, että pankit voisivat ottaa nuoret aikuiset paremmin huomioon säästämisen ja sijoittamisen viestinnässä, jotta osaaminen säästämisen ja sijoittamisen parissa olisi parempaa.

Kyselytutkimuksen tulokset ovat hyvin linjassa, kun mietitään työn teoriaosuudessa käytyjä asioita, kuten nuorten aikuisten säästämis- ja sijoittamiskäyttäytymistä sekä kiinnostusta ensiasunnon ostoa kohtaan. Myös se, että mihin nuoret aikuiset säästävät on hyvin pitkälti myös linjassa sen kanssa, mihin yleisesti Suomalaiset säästävät.

Asiasanat: Säästäminen, sijoittaminen, ASP, osake, rahasto

Miikka Sjöberg

Young adults saving and investing

Year	2022	Pages	43
------	------	-------	----

The aim of this thesis project was to find out what the saving and investing goals for young adults were and how young people felt that current banking services would serve their needs for saving and investing. The thesis also investigated the reasons why young people invest and how young people know the services of saving and investing. The aim was also to find out whether young people could use more knowledge about saving and investing and how interested they are in buying a first home as an example.

The research section of the work was carried out as a quantitative survey. The survey included 23 students from Laurea University of Applied Sciences. The questionnaire was compiled using Microsoft Word and the results were analyzed using Microsoft Excel and Word. The survey investigated how interested young adults are in saving and investing and how much they know about different saving and investing options.

When analyzing the survey answers, it can be concluded that young adults are highly interested in saving and investing and many are saving or investing at the moment. Many people are currently saving for funds or shares, for example, but they could benefit from more knowledge on the subject. For example, many people also save into an ASP account and are interested in buying a first home, but still need more expertise in saving. For the most part, the bank accounts of young adults are inherited from their parents, and thus the tendering process in saving and investing services has also been neglected. As far as this is concerned, banks could take young adults more into account in their communications about saving and investing in order to improve their skills in saving and investing.

The results of the survey are consistent when considering the factors discussed in the theoretical part of the work, such as the saving and investing behavior of young adults and their interest in buying a first home. Also, the results showed that what young adults are saving for is very much in line with what Finns in general are saving for in general.

Keywords: Saving, investing, ASP, stock, funds

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Vaihtoehtoisia säästämisen & sijoittamisen keinoja	6
	2.1 Tilisäästäminen (Käyttötili)	7
	2.2 ASP-tili	9
	2.3 Tuotto- ja säästötili	11
	2.4 Sijoittamisen peruspiirteitä	12
	2.5 Osakesijoittaminen	13
	2.6 Rahastot.....	15
3	Mihin Suomalaiset säästävät	16
4	Nuorten aikuisten säästämis- ja sijoituskäyttäytyminen.....	17
5	Nuorten kiinnostus ensiasunnon ostoa kohtaan	19
6	Nuoret aikuiset pankkien asiakkaina	20
	6.1 Minkä pankin asiakkaana on edullisinta olla nuorena aikuisena	20
7	Tutkimuksen tavoite	20
	7.1 Tutkimuksen toteutus	21
8	Tulokset	22
9	Yhteenveto	32
10	Pohdinta	33
	Lähteet.....	34
	Kuviot	38
	Liitteet	38

1 Johdanto

Rahasto- ja osakesijoittamisen buumi on lisääntynyt kovaa vauhtia viime vuosien aikana ja ajatus perinteisestä käyttötilille säästämisestä on siirtymässä historiaan. Monet opiskelijat ja nuoret ovat tietoisia erilaisista säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehdoista. Internetistä löytyvä tieto aiheeseen liittyen on valtava. Erilaiset podcastit ja artikkelit ovat lisääntyneet huomasti digitalisaation myötä ja näissä kerrotaan miten säästämisen ja sijoittamisen voi aloittaa, vaikka sijoittamista ei olisi ikinä aikaisemmin tehnytkään. Aikaisemmin perinteiselle säästötilille kerrytetty tuotto riitti kompensoimaan inflaation rahan arvoa heikentävän vaikutuksen. Madaltuvan korkotason myötä ihmiset, ovat joutuneet etsimään itselleen muita vaihtoehtoja, joilla kasvattaa varallisuuttaan.

Tässä tutkimuksessa selvitetään sitä, kuinka tietoisia liikelouden opiskelijat ovat erilaisista säästämis- ja sijoituskohteista ja mitä eri vaihtoehtoja säästämiseen ja sijoittamiseen he käyttävät. Tavoitteena on myös selvittää mikä on heidän tavoitteensa säästämislle ja sijoittamiselle. Tutkimuksen tavoitteena on myös saada selville, kuinka tyytyväisiä opiskelijat ovat heidän nykyisiin säästämisensä ja sijoittamisen pankkipalveluihin.

Työssä käydään alkuun läpi yleisesti säästämisen ja sijoittamisen eri muotoja ja kerrotaan eri säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehtoja. Tämän jälkeen tarkastellaan suomalaisten säästämistä sekä nuorien aikuisten säästämis- ja sijoituskäyttäytymistä sekä nuorten aikuisten kiinnostusta ensiasunnon ostoa kohtaan. Lopuksi tarkoituksena on tehdä yleinen tarkastelma siitä, mikä pankin asiakkaana on pääsääntöisesti olla edullisinta asiakkaana noin alle 32-vuotiaana ja tämän jälkeen analysoidaan työn tutkimuskysely ja tehdään johtopäätelmä työn tuloksista.

2 Vaihtoehtoisia säästämisen & sijoittamisen keinoja

Säästämisellä tarkoitetaan oman varallisuuden suunnitelmallista kerrytystä. Säästämisen tapoja on monia erilaisia, mutta pääsääntönä säästämisessä on se, että rahallisten menojen jälkeen rahaa jää vielä jäljelle ja ylijäävän rahan pystyy laittamaan sivuun käyttämättä sitä. Tämä onnistuu siis vain silloin kuin tulot ovat suuremmat kuin menot. Säästämistä voidaan tehdä esimerkiksi niin, että rahaa talletetaan säännöllisesti, vaikka pankkitalletuksena tai eläkevakuutuksena. Mitä tehokkaammin tässä onnistuu, sitä paremmin myös henkilö voi selviytyä elämän yllättävistä menoista ja toteuttaa arjen lomassa omia unelmiaan. Säästäminen kannattaakin aloittaa niin, että tekee itselleen selkeän tavoitteen ja suunnitelman, joten siinä on helpompi onnistua. (Linde,2022.)

2.1 Tilisäästäminen (Käyttötili)

Tilisäästäminen on ollut yleisin vaihtoehto säästämiseksi jo pitkän ajan. Tämä on varmasti monelle meistä se tutuin säästämisen muoto. Tilisäästäminen on turvallinen tapa laittaa rahaa sivuun sillä Suomalaiset pankit tarjoavat talletussuojan asiakkaan varoille 100 000 euroon saakka. Se on turvallinen tapa säästää rahaa, mutta pidemmällä aikavälillä suurta tuottoa ei ole saatavissa, koska matala korkotaso ja inflaatio syövät tilin tuoton. Tilien tuotoista peritään lähdevero aina kun korkotuotto lisätään tilille. (S-pankki,2022.) Tilisäästämisen tapoja on erilaisia kuten ASP-tili säästämistä sekä erilaisia säästötili muotoja, joita pankit tarjoavat asiakkailleen. Kotimaiseen talletussuojajärjestelmään kuuluvat kaikki Suomessa toimiluvan saaneet talletuspankit. (Verrattu, 2022.)

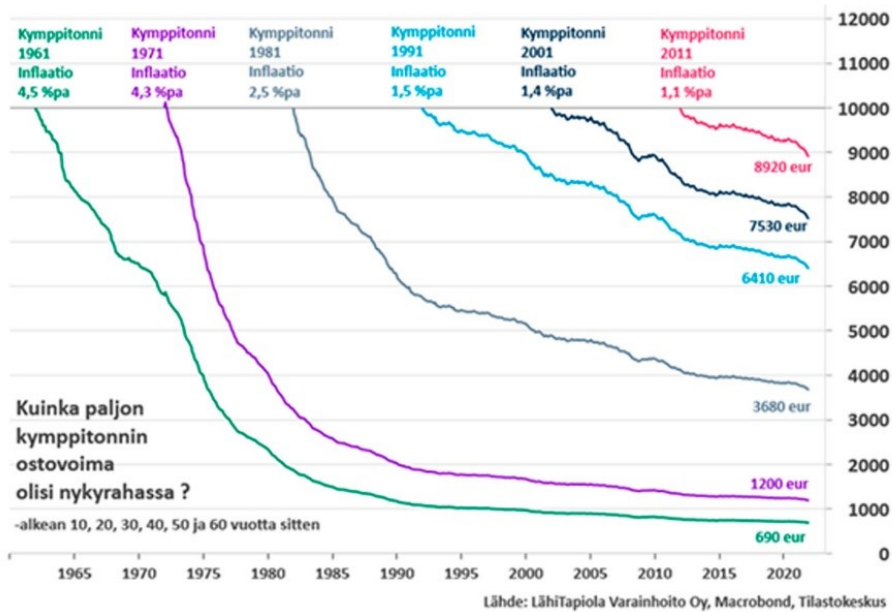
Talletussuojalla tarkoitetaan sitä, että tilinomistaja saa kaikissa olosuhteissa talletuksensa korkoineen takaisin. Suoja käsittää talletukset 100 000 euroon saakka yhdessä pankissa tai pankkiryhmissä. Talletussuojan enimmäismäärä on siis pankkikohtainen. (Nordea, 2022.)

Käytännössä talletussuojalla tarkoitetaan sitä, että jos pankki menee konkurssiin niin tällöin valtio takaa 100 000 euroa tallettajaa ja pankkia kohti Suomessa. Rahoitusvakuusvirasto maksaa pankin tallettajille korvaukset talletussuojarahaston varoista. Talletussuojakorvaukset maksetaan seitsemän työpäivän kuluessa siitä, kun viranomaiset ovat todenneet, että pankki on maksukyvytön ja rahoitusvakuusvirasto on päättänyt talletusten korvaamisesta. Tallettajan ei tarvitse erikseen hakea korvausta. (Rahoitusvakuusvirasto,2022.)

Yleisimpiä tilimuotoja ovat esimerkiksi normaali käyttötili, jota kaikki pankit tarjoavat. Käyttötili on pankkitili päivittäisten raha-asioiden hoitamiseen. Käyttötili on huono vaihtoehto säännölliselle säästämiseksi sillä tilillä olevalle pääomalle ei makseta korkoa tai sitä maksetaan olematon määrä. Siksi käyttötillillä kannattaisi säilyttää rahaa sellainen määrä mitä voi joustavasti käyttää päivittäisten raha-asioiden hoitamiseen. (Pankkiasiat,2022.)

Käyttötillille säästäminen on ollut perinteisesti tuttu ja turvallinen vaihtoehto suomalaisille säästää rahaa. Säästämiseen on liitetty helppous ja matala riski ja sen takia sitä on suosittu vuosikymmenien ajan. Kasvava inflaatio onkin saanut ihmiset ajattelemaan eri vaihtoehtoja säästämislleen. Alla olevassa LähiTapiolan teettämässä tutkimuksessa näkyy, miten kymppitonni käteisrahan ostovoima on hävinnyt. Kuvan tarkoitus on osoittaa, että esimerkiksi 50 vuotta sitten yöpöydän laatikkoon säästetty kymppitonni vastaisi nykyrahassa enää 1200 euroa. (Nummiaro, 2022.)

Esimerkiksi jos vuotoinen inflaatio olisi ollut tasolla 4,5 % olisi vuonna 1961 talletetun 10 000 euron arvoisen pääoman ostovoimasta hupennut vuoteen 2020 mennessä jo yli 90 %.

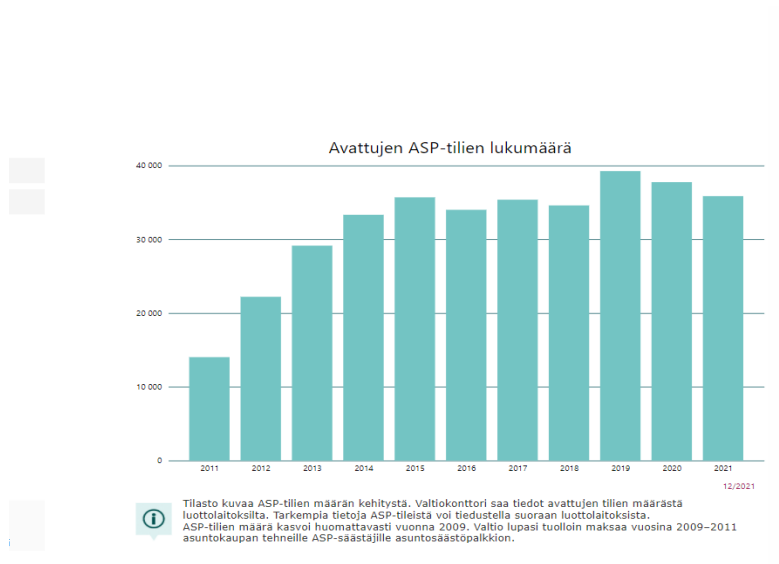

Kuvio 1: Esimerkki miten Inflaatio syö ostovoimaa (LähiTapiola, 2022.)

Normaali käyttötulille säästäminen on siis turvallista, mutta ei tuottavaa. Varsinkin, jos sitä ajatellaan pitkällä aikavälillä.

2.2 ASP-tili

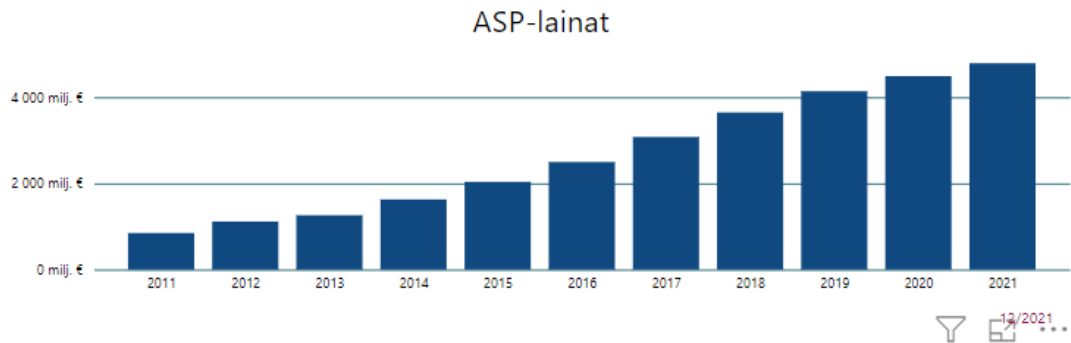
Toinen yksi yleisimmistä pankkitilin muodoista, jolle ihmiset säästävät rahaa pääsääntöisesti ensiasunnon ostoa varten on ASP-tili. Valtiokonttorin tilastollinen kuva osoittaa, että ASP-tilien avaaminen on ollut nousussa viimeisen kymmenen vuoden aikana. (Valtiokonttori,2022.)

Kuvio 2: Tilasto avatuista ASP-tiliä vuosina 2011-2021 (Valtiokonttori,2022.)

ASP on lyhenne sanoista asuntosäästöpalkkio ja se tarkoittaa 15-39-vuotiaille tarkoitettua säästötilijärjestelmää (Pietiläinen,2020.) Asuntosäästöpalkkiojärjestelmä on valtion luoma järjestelmä, jonka tarkoituksena on kannustaa ja helpottaa ensimmäisen oman asunnon hankintaa. ASP-tilillä tarkoitetaan yksinkertaisuudessaan pankkitiliä, joka on luotu ensiasunnon ostoa varten. ASP-tilin voi avata pankissa, jos olet 15-39-vuotias, etkä ole aiemmin omistanut asuntoa. Kun olet säästänyt tilille vähintään 10 prosenttia asunnon hankintahinnasta, pankki voi myöntää sinulle ASP-lainan. (Valtiokonttori,2022.) ASP-tilille on säästettävä vähintään kahdeksan kalenterivuosineljännestä eli noin kaksi vuotta. Yhden vuosineljänneksen aikana voit säästää vähintään 150 ja enintään 3 000 euroa. Säästäminen on joustavaa, sillä talletuksia ei tarvitse tehdä peräkkäisinä vuosineljänneksinä. (OP,2022.) ASP-tilille maksetaan vuosittaisen 1 prosentin verottoman talletuskoron lisäksi 2-4 prosentin lisäkorko tallettamisen aloitusvuodelta ja viideltä seuraavalta vuodelta. Kun edellä mainitut säästämisen käytännöt täyttyvät ja sinulla on 10 prosenttia asunnon kauppasummasta säästettynä voi pankki myöntää sinulle ASP-lainan. (Valtiokonttori,2022.)

Jos verrataan ASP-tili ja käyttötili säästämistä on ASP-tili säästäminen verrattuna normaaliin käyttötili säästämiseen korollisesti tämänhetkessä maailman tilanteessa parempi vaihtoehto, sillä aiemmin tekstissä kuvatun inflaation taso syö normaalilta pankkitililtä varoja suhteessa siihen, että vaikka ASP-tilin purkaisu niin säästämillään varoilleen saa silti 1 prosentin koron. Toki riippuu säästämisen tarkoituksesta, että onko järkevämpää säästää käyttötilille, josta varat ovat aina saatavilla, kuin ASP-tilille, joka pitää purkaa, mikäli varoja ei asunnon ostamiseen pääse hyödyntämään. Alla oleva valtiokonttorin kuva osoittaa, että ASP-lainoja on kuitenkin suhteessa viimeisen kymmenen vuoden aikana myönnetty nousujohteisesti, joka tarkoittaa, että ihmiset ovat suosineet ASP-tili säästämistä ja hyödyntäneet säästetyt varat asunnon ostoon. (Valtiokonttori,2022.)

Kuvio 3: Tilasto, kuinka paljon ASP-lainoja on myönnetty (2011-2021 Milj. EUR) (Valtiokonttori,2022.)

Kuva 3 osoittaa, että myönnettyjen ASP-lainojen määrä on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tilastosta voidaan todeta, että jos kuluttajat säästäisivät rahansa käyttötilille tietämättään ASP-tilistä ja sen hyödyistä ja tarkoituksena olisi ostaa asunto niin inflaation taso olisi varmasti syönyt monien kuluttajien varoja, eivätkä he olisi saaneet ASP- lainan tuomia korollisia hyötyjä itselleen. (Valtiokonttori,2022.)

Jos ASP-lainaa vertaa muihin lainoihin ovat esimerkiksi veroton korko sekä lisäkorko säästöille erinomaisia etuja. Myös maksuton valtioneuvosto sekä valtion myöntämä korkotuki kymmenen vuoden ajaksi tuovat erinomaista etua. Käytännössä, jos ASP-lainan korko ylittää 3,8 % niin tällöin valtio maksaa lainanottajalle korkotukea. Korkotuki maksetaan niin että pankki laskuttaa lainanottajalta korkoa, josta on vähennetty valtion maksama osuus. Jos korko on alle 3,8 % niin tällöin lainanottaja maksaa itse koron kokonaisuudessaan. Mikäli asunto myydään ja laina maksetaan pois, niin tällöin korkotuki päättyy. Jos asunnosta myydään vain osa, tulee tällöin korkotukilainaa lyhentää samassa suhteessa. Valtiokonttori maksaa korkotuen pankille kaksi kertaa vuodessa. (Valtiokonttori,2022.) Normaalisti asuntoa varten saa asuntolainaa noin 70 % asunnon hinnasta, mutta ASP-laina kattaa jopa 90 % asunnon arvosta. Tämä tuo joustavuutta siihen, että vakuuksia asuntoa ostaessa ei käytännössä tarvita. Toki lainojen määrät ASP-lainoissa ovat myös aluekohtaisia, joten esimerkiksi lainan määrä pääkaupunkiseudulla voi monelle kuluttajalle olla liian pieni suhteessa asunnon hankintahintaan. (Valtiokonttori,2022.) Korkotuetun ASP-lainan enimmäismäärät vaihtelevat tällä hetkellä alueittain 120 000-215 000 tuhannen euron välillä. Pääkaupunkiseudulla lainan määrä on luonnollisesti muita alueita korkeampi korkeampien asuntohintojen takia. (Valtiokonttori,2022.) ASP-sopimusta luodessa voidaan sopia rahalaitoksen suorittamasta 2-4 %:n lisäkoroista, sekä vuotoisesta 1 %:n korosta. Lisäkorko maksetaan siinä vaiheessa, kun kaupat tehdään asunnosta. Lisäkorkoa kertyy tilin avausvuodelta ja maksimissaan viideltä seuraavalta vuodelta. Parhaimman hyödyn lisäkoroille saa, mitä enemmän tilille tallettaa tämän viisivuotisen jakson alussa, sillä kyseisille ensimmäisten vuosien talletuksille kertyy pisimpään lisäkorkoa. Riippuen pankista on myös mahdollista, että pankki leikkaa lisäkorkoa, mikäli sellainen ehto erikseen mainitaan säästöso- pimuksessa. (Taloustaito,2019.)

ASP-säästämisen voi aloittaa jo 15-vuotiaana. Säästämisen ehtona on, että olet ansainnut säästöt omalla työlläsi. (Valtiokonttori,2022.) Omalla työllä ansaittuja varoja ovat esimerkiksi palkkatulo ansiotyöstä tai viikko- ja kuukausirahat, jotka maksetaan ASP-tallettajan palkkatilille. Mikäli säästämisen ehtoja alle 18-vuotiaiden keskuudessa joustettaisiin, voisi olla, että sen suosio myös kasvaisi. Yhtenä isona haasteena ASP-säästämislle koetaan minimi- ja maksimisäästömäärät, joiden on pakko toteutua. ASP-järjestelmä ei anna mahdollisuutta joustaa ehdoissa, mikä voi helposti johtaa sopimuksen purkuun. ASP:n isoin kehityskohde olisikin juuri alle 18-vuotiaiden säästäminen ja ehtojen joustaminen. (Laine-Tolonen, YLE 2019.)

2.3 Tuotto- ja säästötili

Säästö- ja tuottotilit ovat käytännössä pankkitilejä, jotka on tarkoitettu nimenomaan säästämiseen. Tilille siirretään rahaa ja sen annetaan olla siellä pidemmän aikaa, niin että se kasvaa korkoa. Säästö- ja tuottotilit ovat myös käyttötilin tapaisesti riskittömimpiä vaihtoehtoja säästämislle, sillä tilillä olevia varoja suojaa talletussuoja ja tilille maksetaan aina luvattu korko. (Raha,2022.) Käyttötilien ja säästötilien erot ovat käytännöllisyydessä sekä koroissa maailman tilanteen mukaan. Säästötilillä voi olla nostoraja, joka määrittelee sen, että miten paljon ja kuinka usein rahaa tililtä voidaan tiettyssä ajassa nostaa. (Raha,2022.) Monet rahalaitokset määrittelevät nämä rajat itse ja esimerkiksi OP tarjoaa vuodessa vain neljä ilmaista nostoa heidän kasvutuottotililtään. (Raha,2022.) Kasvutuottotili sopii hyvin kuluttajalle, joka ei ole suunnitellut säästöille aktiivista käyttöä. Tilille voi tallettaa enintään 300 000 euroa ja avaustalletuksen jälkeen talletuksia voi tehdä oman mielensä mukaan. (OP,2022.) Kasvutuottotilin korkoprosentti voi nousta talletussumman kasvaessa. (OP,2022.) Yleinen korkotaso on kuitenkin nykyhetkellä niin alhainen, ettei tilisäästäminen ole enää tässä maailman tilanteessa paras vaihtoehto varojen vaurastuttamiseen. Korkotason alhaiseen tilaan onkin vaikuttanut talouden epävarmat näkymät, kuten esimerkiksi koronaviruksen tuomat haasteet. (Euro & Talous, 2016.) Ilmarisen toimitusjohtaja Jouko Pölönen toteaaakin, että tämänhetkinen korkotaso on niin huono, etteivät korot tuota mitään. Täten matala korkotaso on ohjannut lisää sijoituksia tekeviä osake- ja kiinteistömarkkinoille (Brännare, 2019.) Nykyhetkessä aloittavan nuoren säästäjän kannattaakin harkita muita vaihtoehtoja tilisäästämisen sijaan.

Kasvutuottotilin korkoprosentti voi nousta talletussumman kasvaessa.

1. porras	kiinteä 0,000 %	0 - 9 999,99 euroa
2. porras	3 kk euribor vähennettynä 0,90 %-yks.	10 000 - 49 999,99 euroa
3. porras	3 kk euribor vähennettynä 0,50 %-yks.	50 000 - 300 000,00 euroa

Kuvio 4: Kasvutuottotilin korkoportaat (OP,2022.)

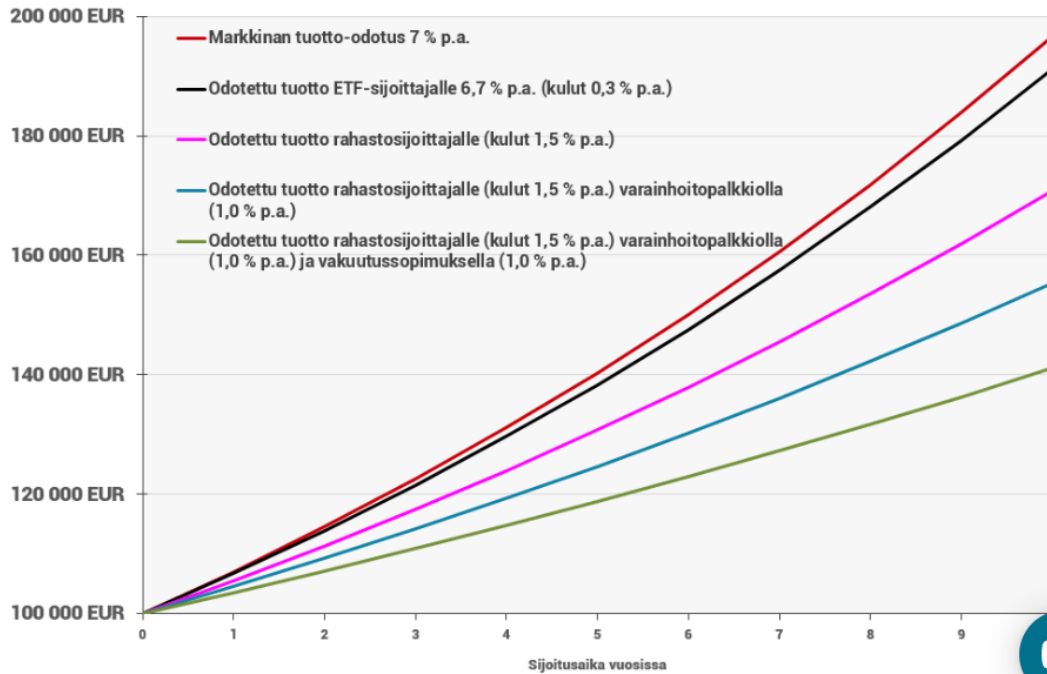
Kuvio 4 osoittaa miten Osuuspankin tarjoama kasvutuottotili hyvässä korkotilanteessa voisi tarjota korkoa säästäjän varoille. Toki korkoportaat määräytyvät rahallisen määrän mukaan. Eli ensimmäiselle portaalle, joka on alle 10 000 euron talletuksille korkoa ei valitettavasti kerry. Toisella ja kolmannella portaalla korko on sidottu kolmen kuukauden EURIBOR-korkoon, siten, että korko ei laske alle 0 % ja voi olla enintään 6 % (OP,2022.) Tämä tarkoittaa, että korkean korkotason aikaan rahan pitäminen säästötilillä saattaa olla hyvinkin kannattavaa. (Mynewsdesk,2017.)

2.4 Sijoittamisen peruspiirteitä

Sijoittamisessa on kyse siitä, että rahalla haetaan tuottoa sijoittamalla se eteenpäin kuluttamisen sijaan. Sijoittaminen on yksinkertaisuudessaan säästämisen seuraava askel. (Pörssisäätiö, 2014.) Sijoittaminen tarkoittaa tavallisesti esim. osakkeiden tai muiden sijoituskohteiden ostoa, omistamista ja myymistä. Tarkoituksena sijoittamisessa on tehdä voittoa. Pääperiaate on ostaa halvemmalla ja myydä kalliimmalla, jolloin syntyy voittoa. Yleensä ihmiset siis sijoittavat enemmän tai vähemmän rikastuakseen - tai ehkä paremmin sanottuna säästääkseen rahaa. (Reinman,2022.) Säästämistä ja sijoittamista vertailtaessa on säästämässä vain yksi ongelma. Jos raha säilyy pitkään pankkitilillä, sen arvo laskee inflaation myötä. Suomessa inflaatio oli joulukuussa 2021 lähemmäs 3,5 prosenttia. Harva pankki maksaa niin muukeaa korkoa. (Pörssisäätiö, 2014.)

Sijoittaminen on yleistynyt suomalaisten keskuudessa ja säästäjästä muuttuukin sijoittajaksi, kun alkaa hakea kerrytetyille varoilleen ylimääräistä tuottoa. Raja säästämisen ja sijoittamisen välillä on kuitenkin häilyvä. Pahimmassa skenaariossa tilillä makuuttamat varat saattavat pankin ajautuessa konkurssiin menettää osittain tai kokonaan, riippuen talletussuojasta ja varojen määrästä. Voimme kuitenkin sanoa, että olemme kaikki sijoittajia jossain määrin sillä, esimerkiksi oma asunto on sijoitus sekä voidaan sanoa, että työajan vähentäminen kasvattaa vapaa-aikaa eli tämä olisi sijoittamista omaan vapaa-aikaan. Täten kaikki päätökset, mitkä vaikuttavat varallisuuteen ovat sijoittamista. (Heikinheimo,2021.)

Sijoittamisessa kärsivällisyys palkitaan, sillä pitkään sijoittanut pääsee nauttimaan korkoa korolle ilmiöstä. ”Korkoa korolle on maailman kahdeksas ihme. Joka sitä ymmärtää, tienaa sen; joka ei ymmärrä, maksaa sitä.”- Albert Einstein. (Heikinheimo, 2021.) Kyseisellä ilmiöllä tarkoitetaan sitä, että sijoitusten tuotot kasvavat korkoa alkuperäisen pääoman lisäksi. Jos sijoitat esimerkiksi 1000 euroa, ja saat sille tuottoa 10 %, ensimmäisen vuoden jälkeen sinulla on yhteensä 1100 euroa. Tästä seuraavana vuonna tuottoa saadaan sekä 1000 euron pääomalle, että tuotoksi saadulle 100 eurolle ja tällöin pääset nauttimaan korkoa korolle ilmiöstä. (Heikinheimo, 2021.) Esimerkiksi rahastoissa historian pörssihistoriaa seurattaessa on päästy todella hyviin tuotto-odotuksiin, ilman sen kummempaa tietämystä sijoittamisesta. Säännöllisten säästäjien kovassa suosiossa ovat olleet indeksirahastot niiden matalien hallinnointipalkkioiden, eli matalien kulujen takia. (Heikinheimo, 2021). Tuotto ei tietenkään ole itsestään selvyyttä, eikä kukaan voi taata vaihtelevien maailman tilanteiden takia tiettyä tuotto-odotusta esimerkiksi tietylle rahastolle. Osakemarkkinoilla on kuitenkin historiassa saanut pitkässä juoksussa seitsemän prosentin reaaliuottoa. Alla olevasta tutkimuksesta kuitenkin näemme, miten paljon kulut syövät sijoitustoiminnan lopullista tulosta. Sijoittajan kannattaakin suosia rahastoja, jotka ovat matalakustanteisia, sillä esimerkiksi 1,5 % hallinnointikulu vaikuttaa vuosien saatossa jo merkittävästi sijoitustoiminnan lopputulokseen. (Heikinheimo,2021.)

Kuvio 5: Kulujen osuus sijoitustoiminnan lopputuloksessa (Sijoittaja, 2021.)

2.5 Osakesijoittaminen

Osakesijoittamisella tarkoitetaan osakeyhtiöiden osakkeiden ostamista ja myymistä sekä omistamista. Kuluttajalla, joka on kiinnostunut sijoittamaan osakkeisiin, on käytössään maailmanlaajuiset osakemarkkinat. Osakemarkkinoilla kauppaa käydään arvopaperikauppioiden ja arvopaperivälittäjien sekä yhteisö- ja piensijoittajien välillä. Osakkeella tarkoitetaan osuutta osakeyhtiöstä, jonka omistamalla sijoittaja omistaa osan yrityksestä. (Raha, 2022.) Osakkeen omistaja omistaa nimenomaan osakkeidensa prosentuaalisen osuuden verran yrityksestä, tämä ei kuitenkaan tarkoita, että osakkeen omistaja omistaisi yrityksestä koneistoa tai materiaalia (Lynxbroker, 2022.)

Osakkeita on pääsäännöllisesti kahdenlaisia, nämä ovat noteerattuja ja noteeraamattomia osakkeita. Noteeraamattomia osakkeita ei yleensä käytetä kaupankäynnin kohteena. Noteeraamattomat osakkeet ovat osakkeita, jotka ovat yrityksen yksityisomistuksessa, kun taas noteeratut osakkeet ovat pörssiyhtiöiden osakkeidenomistajien omistuksessa, jolloin sen osakkeet ovat vapaasti vaihdettavia ja sijoittajat voivat ostaa ja myydä niitä oman harkintansa mukaan pörssissä. (Sawakinome,2022.) Suomessa julkista arvopapereiden kaupankäyntiä edustaa Helsingin Pörssi (Minilex, n.d.) Mikäli sijoittaja aikoo käydä kauppaa noteeraamattomilla osakkeilla, tulisi hänen ottaa ennen sijoituspäätöstä ainakin seuraavat asiat huomioon; Noteeraamattomilla osakkeilla on hankalempi käydä kauppaa sillä osakkeita ei voi ostaa ja myydä yhtä joustavalla tavalla kuin pörssilistattuja osakkeita. Pörssimarkkinoilla osakkeille löytyy yleensä helposti ostaja ja myyjä, mutta listaamattomien osakkeiden markkinat ovat huomattavasti epälikvidimmät sen yksityisyyden takia. Noteeraamattomien osakkeiden hinnanmuodostus ei myöskään ole niin tehokasta kuin, mitä pörssilistattujen osakkeiden. Tämä tarkoittaa sitä, että jos sinulle tulee pikainen tarve myydä noteeraamaton osake niin et välttämättä löydä haluamallasi hinnalla ostajaa osakkeellesi. Tämä voi johtaa siihen, että joudut myymään osakkeen huomattavasti alemmalla hinnalla kuin mitä olet ajatellut. Noteeraamattomien yhtiöiden velvoitteet ilmoittaa yhtiöiden taloudellisista asioista ovat myös paljon kevyemmät kuin pörssiyhtiöllä. Tämä tarkoittaa, että noteeraamattomien yhtiöiden arvosta ja liiketoiminnasta on vaikeampaa muodostaa kokonaiskuvaa kuin pörssilistatuista yhtiöistä. (Nordnet, 2022.)

Yleisesti sijoittamiseen ja osakesijoittamiseen liittyy aina yleinen riski sijoitusten arvon laskusta ja noususta. Tähän perustuen voikin olla haastavaa tehdä sijoituspäätöksiä siten, että täydellisen lopputuloksen saisi saavutettua tuotoilleen. Osakesijoittamisessa riski ja tuotto-odotus sijoituksille kävelevät aina käsi kädessä. Mitä suuremmalla riskillä havittelet tuottoa niin sitä suuremman tuoton voit myös saada sijoituksillesi, mutta riski menettää sijoituksesi on myös suurempi. Vastaavasti taas alhaisempi riski tuo sijoituksillesi pienemmät tuotot, mutta mahdollisuus menettää varasi on pienempi. Tapa millä osakesijoittamisessa voikin alen-
taa riskiä on hajauttaminen. Hajauttaminen on osakesijoittamisessa tärkeä elementti. Sillä tarkoitetaan, että rahat jaetaan useaan eri kohteeseen eli tällöin osakkeita ostetaan eri toimialoilta ja maantieteellisesti eri alueilla toimivien yritysten välillä. (OP,2022.) Hajauttaminen on tärkeää, koska jos tietyn liiketoiminta alueen tai tietyn maan taloudellinen tila romah-
taa ja osakkeet ovat ostettu esimerkiksi vain yhdeltä liiketoiminta alueelta niin tällöin et menetä kaikkia sijoitusvarojasi, jos olet sijoittanut myös toisiin toimialoihin, jota tuon hetkinen romahdus ei koske. Tällaisia esimerkkejä voisi olla esimerkiksi sellainen tapaus, että sijoittaja omistaisi neljä eri osaketta ja kolmen yhtiön vuosituotto näistä olisi 7 % kolmen vuoden aikana ja yhden 0 %. Koko salkun vuosituotoksi tulisi tällöin 5,25 %. Jos kyseinen sijoittaja olisi sijoittanut kaiken yhteen osakkeeseen, joka olisikin tuottanut 0 % hän ei olisi saanut tuottoa lainkaan sijoituksilleen. Pahin skenaario, mitä sijoittamisessa voikin tapahtua on se, että olet sijoittanut kaikki varasi yhteen osakkeeseen ja tämän toimialan yritys tai yritykset ajautuisivat konkurssiin. Vaikka konkurssit ovatkin pörssiyhtiöiden keskuudessa harvinaisia, on niitä tapahtunut Helsingin Pörssissä 40 vuoden aikana yhteensä kymmenen. (Rajala, 2018.)

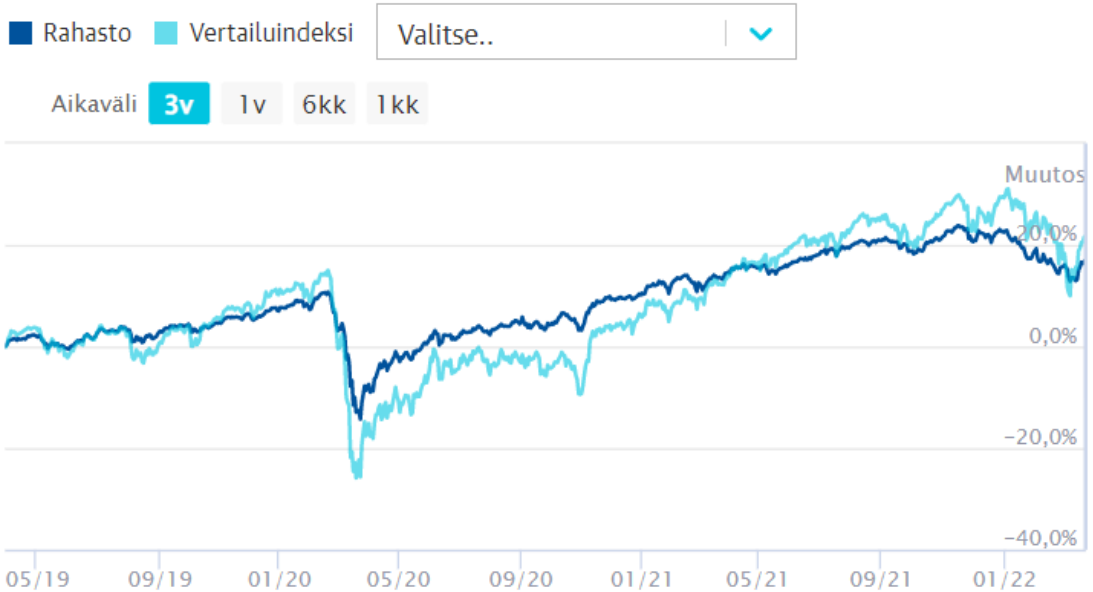
2.6 Rahastot

Rahastot koostuvat osakkeista ja korkoinstrumenteista. Rahastoissa sijoittajat sijoittavat rahastoon ja saavat täten rahasto-osuuksia. Sijoitusrahaston rahastoyhtiö ja salkunhoitajat sijoittavat rahastoon sijoitetut varat rahaston sijoituspolitiikan mukaisesti. Sijoitusrahaston osuudenomistajaksi pääsee siten, että merkitään rahasto-osuuksia. Osuuksien myynti tapahtuu niin, että rahastoyhtiö lunastaa osuudenomistajalta rahasto-osuudet. Rahastosijoituksissa hyvänä puolena toimii se, että niissä riski on yleensä yksittäistä osakesijoitusta matalampi, koska rahastosijoituksella saa hajautuksen useaan arvopaperiin. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että riskejä ei olisi sillä se voi olla myös korkeampi. Sijoitus suuren monialaisen yhtiön osakkeeseen on todennäköisesti riskittämpi kuin mitä sijoitus kehittyville markkinoille yksittäiseen maahan sijoittavaan rahastoon. (Sijoittaja n.d.). Mikäli pörssikurssien seuranta tai osakkeiden analysointi ei kiinnosta niin tällöin rahastoihin säästäminen ja sijoittaminen on paras tapa säästää ja sijoittaa. Rahastoissa pitkällä aikavälillä voi odottaa tuottoa säästämilleen rahailleen, sillä markkina tuotto-odotus on 7 %. Vaikka rahastosäästäminen, on luonteeltaan riskittämpää, on rahastosäästäjän silti hyvä tietää omat rajansa ja se kuinka isolla riskillä tuottoa tavoittelee. Rahastoissa on paljon erilaisia vaihtoehtoja sekä mahdollisuuksia ja tietyt rahastot kohdentavatkin varansa maantieteellisesti eri yritykseen ja jotkin rahastot esimerkiksi kohdentavat varansa ympäristöystävällisiin yrityksiin. Aloittelevan sijoittajan onkin helppo aloittaa rahastoista sillä se ei vaadi numeroiden tai talousraporttien tiukkaa analysointia, jotta hyvää tulosta voi saada aikaiseksi. Kynnystä rahastosijoittamisen aloittamiseksi helpottaakin se, että osakesijoittamisen ammattilaiset eli salkunhoitajat hoitavat rahastoja. Rahastoon säästäessä voi vaihtoehtoisesti joko sijoittaa kerralla isolla summalla tai laittaa rahaa sivuun omille rahoilleen sopivissa osissa. Rahastoja myytäessä on voittoa tuottanut osa verotettavaa pääomatuloa. (OP, n.d.)

Sijoittamiseen kuuluu erilaiset kriisien tuomat kurssiheilahtelut sekä epävarmat taloudelliset ajat, jotka tuovat haasteita ja saavat omat säästöt välillä näyttämään huolestuttavankin huolta. Kaikesta huolimatta kurssit ovat aina kääntyneet nousuun ja tämä näkyykin, jos tarkastellaan esimerkiksi OP-Maltillisen kurssikehitystä viimeisen kolmen vuoden ajalta. (Kauppa-lehti, 2022.)

Kurssikehitys

Arvonmuutosaikavälillä: +16,68 %

Kuvio 6: OP-Maltillinen-rahaston kehitys 3 vuoden ajalta (Kaupalehti, 2022.)

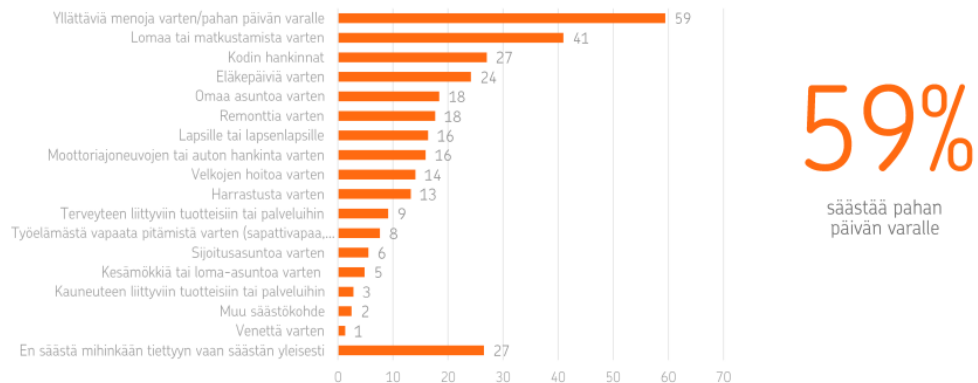
OP-Maltillisen rahaston kurssikehitys osoittaa, että vuoden 2020 alkupuoliskolla, kun koronavirus alkoi esittää merkkejään maailmassa, niin kurssikehitys sai jyrkän laskun. Siitä huolimatta kehitys on lähtenyt nousuun ja kurssikehitys on ollut positiivista, jos ajatellaan koko kolmen vuoden ajanjaksoa. (Kaupalehti, 2022.)

3 Mihin Suomalaiset säästävät

Osuuspankin teettämässä Rahapuhetta-tutkimuksessa, jonka toteuttivat yhteistyössä Osuuspankki, Marttaliitto sekä Takuusäätiö selvisi, että yli puolet suomalaisista tutkimukseen vastanneista säästää vähintään lähes joka kuukausi. Kyseisessä tutkimuksessa selvitettiin Suomalaisen suhtautumista talouden suunnitteluun, säästämiseen ja rahankäyttöön. Tavoitteena oli kannustaa Suomalaisia avoimempaan keskusteluun raha-asioista ja taloudenhallinnasta. Tutkimuksen tarkoituksena oli myös korostaa säästämisen tärkeyttä. Tutkimukseen oli vastannut 2 008 henkilöä. Tutkimuksesta ilmenee, että suunnitelmallisinta säästäminen on 55-74-vuotiaiden keskuudessa. Tätä selittää pitkä työkokemus sekä kohoava palkkataso. (Osuuspankki, Rahapuhetta 2021.)

Suomalaiset säästävät pahan päivän varalle ja lomamatkoihin

Mihin olet säästänyt? Valitse kohteet, joihin säästät tai olet säästänyt edes vähän.
Vähintään satunnaisesti säästävät, n = 1726

© OP

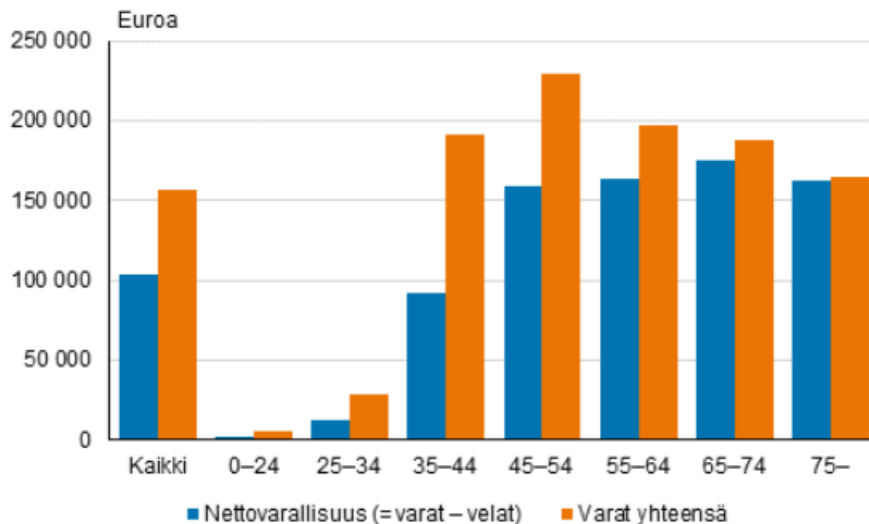
Rahapuhetta | sivu 13 OP

Kuvio 7: Mihin Suomalaiset säästävät (Rahapuhetta 2019.) Tutkimuksen osoittavasta tuloksesta näkyy, että 59 prosenttia vastanneista säästää pahan päivän varalle sekä yllättäviä menoja varten. Toiseksi eniten Suomalaiset säästävät lomaa tai matkustamista varten.

4 Nuorten aikuisten säästämis- ja sijoituskäyttäytyminen

Nuorien keskuudessa säästäminen ja sijoittaminen saattaa tuntua haastavalta, koska varallisuutta ei ole kerennyt vielä juurikaan kertyä ja monilla nuorilla ketkä opiskelevat on tulotasoa myös todella alhainen. Niukan rahatilanteen takia muutamien kymppien säästäminen saattaa tuntua vaivalloiselta ja siltä, että varat ovat niukassa eikä säästöön juurikaan jää rahaa. Onneksi OP-median tuottaman julkaisun mukaan kuitenkin nuorten aikuisten säästäminen ja sijoittaminen on lisääntynyt ja osakekauppojen määrä on kasvanut jopa 115 % jos verrataan vuotta 2019 ja 2020. Nuorilla aikuisilla tarkoitetaan nimenomaan alle 30-vuotiaita henkilöitä. Nuoret ovat avanneet ahkerasti uusia arvo-osuustilejä ja vuonna 2020 avattujen arvo-osuustilien määrä nousi huimasti yli 90 prosenttia verrattuna vuoteen 2019. Erityisesti nuoret naiset ovat innostuneet avaamaan arvo-osuustilejä. (Lehto, 2021.) Suomessa varallisuus on keskittynyt iäkkäämpään ikäluokkaan ja verrattaessa nuorten taloudellista asemaa vanhempaan ikäluokkaan on tilanne heikentynyt. Jatkuva säästäminen kerryttää varallisuutta vuosien varrella, joten nuorten innostuminen osake- ja rahastosäästämisestä on erittäin tervetullutta, toteaa OP:n varallisuudenhoitoasiakkaista vastaava johtaja Kai Kalajainen. (Lehto, 2021.) Viime vuosina suomalaisten kiinnostus myös rahastosäästämisestä kohtaan on kasvanut nopeasti ja rahastojen menekki on ollut suurta. Myös OP:n nuoret asiakkaat sijoittavat aiempia vuosia enemmän rahastoihin. Jos tarkastellaan vuoden 2021 ensimmäistä kvartaalia niin nuorten aikuisten rahastomerkitöjen määrä kasvoi lähes 40 prosenttia vuoden 2020 vastaavaan aikaan verrattuna. Myös jatkuvien rahastosäästösopimusten määrä kasvoi alkuvuonna 2021 lähes 60 prosenttia. (Lehto, 2021.)

Kuvio 4. Keskimääräinen varallisuus (mediaani) viitehenkilön iän mukaan vuonna 2019, nettovarallisuus (varat – velat) ja varat yhteensä

Kuvio 8: Varallisuus ikäluokittain (Tilastokeskus, 2019.)

Tilastokeskuksen teettämästä tutkimuksesta nähdään, että varallisuus on alimmillaan ikäluokissa 0-34 vuotta, tämä tarkoittaa, että sijoitettavaa ja säästettävää varallisuutta ei juurikaan kyseisessä ikäluokassa ole verrattuna vanhempiin ikäluokkiin. (Tilastokeskus,2021.) Jos mietitään korkoa korolle ilmiötä ja nuorten varallisuutta sekä sitä, miten säästäminen ja sijoittaminen on lisääntynyt viime vuosien aikana nuorten keskuudessa, on todella hyvä, että nuorten säästäminen ja sijoittaminen on lisääntynyt viime vuosien aikana. Jos nuoret eivät säästäisi tai sijoittaisi olisi heidän taloudellinen asemansa helpommin uhattuna eri elämän tilanteissa. (Lehto,2021.)

Nuorten säästämisessä ja sijoittamisessa näkyy vastuullisuuden lisääntyminen. Tämä koskee sekä osake- että rahastosäästämistä. Sisällöltään nuorten aikuisten salkut eivät juuri poikkea muiden ikäryhmien salkuista sillä niistä löytyy kotimaisista yhtiöistä eniten Nokian, Nordean ja Fortumin osakkeita. Ulkomaisista yhtiöistä taas eniten löytyy Applen, Teslan sekä Smart Eye osakkeita. Ikäryhmästä huolimatta nuorten naisten salkuissa on vastuullisuudella hieman isompi painoarvo, sillä esimerkiksi ETF-tuotteista suosituimpiin sijoituskohteisiin kuuluu hajautetusti puhtaan energian globaaleihin yrityksiin sijoittava iSharesin Clean Energy ETF. Naisten salkuista löytyy myös kestävään ravinnontuotantoon sijoitettavaa The Rize Sustainable Future of Food ETF:ää. Nuorten miesten salkuissa painoarvo on enemmän tekniikassa, peliyhtiöissä ja e-urheilussa. (Lehto,2021.) Nuoret haluavatkin ottaa entistä aktiivisemmin vastuuta oman taloutensa tulevaisuudesta ja tämä näkyy myös rahastosäästämässä sillä OP:n 18-30-vuotiailla asiakkailla suosituimpien rahastojen joukossa on nimenomaan vastuullisten teemojen rahastoja. Näitä ovat OP-Ilmasto, OP-Puhdas Vesi, OP-Vähähiilinen Maailma ja OP-Kestävä Maailma. Jos verrataan viime vuoden vastaavaan aikaan tehtyjä rahastomerkitöjä, on vastuullisen sijoittamisen merkinnät kasvaneet 125 prosenttia nuorten keskuudessa. Tämä on todella kova nousu, jos mietitään vastuullista rahastosäästämistä. (Lehto,2021.)

5 Nuorten kiinnostus ensiasunnon ostoa kohtaan

Nuorten kiinnostus ensiasunnon ostamista kohtaan on lisääntynyt, jos tarkastellaan vuosien 2020-2016 välistä aikaa. Danske Bankin teettämän kyselytutkimuksen mukaan jopa 40 prosenttia 18-35 vuotiaista harkitsi vuonna 2020 omistusasumista, kun taas vuonna 2016 vain 28 prosenttia kyselyyn vastanneista nuorista harkitsi omistusasumista aktiivisesti. (Danskebank, 2020.) Aktiivisimmin ensiasunnon ostoa 18-35 vuotiaista nuorista harkitsee jo työelämään siirtyneet nuoret, joilla tulotaso on vakiintunut. Syitä sille miksi kiinnostus on noussut ja omistusasumista ajatellaan aktiivisemmin ovat, että se nähdään tapana säästää ja, että se kerryttää varallisuutta. Harva nuorista haluaa jäädä vuokralle, mutta moni vuokralla asuvista pitää vuokralla asumisen muotoa kuitenkin joustavampana sen hetkisessä elämäntilanteessa. Omistusasumisessa joustavuus ilmenee esimerkiksi taas lyhennysvapaiden muodossa. Ensiasunnon ostoa nuorien keskuudessa voikin jarruttaa mielikuva siitä, että joutuisi tekemään kompromisseja asunnon sijainnin, koon sekä kunnon suhteen. Tällöin myös säästämisaika pitenee.

Nuorten keskuudessa, jotka näkevät ensiasunnon pelkästään sijoituksena on koronavirus jarruttanut heidän osto suunnitelmiaan. 30 prosenttia heistä on kokenut, että joutuu lykkäämään asunnon ostoa koronan takia. (Danskebank, 2020.) Myös nuorien ensiasuntoa ostavien keskuudessa koronavirus on jarruttanut ostosuunnitelmia. Lainakyselyt ensiasunnon ostajien osalta laskivat peräti 42 % kun verrataan 2020 vuoden tammikuun ja maaliskuun välistä aikaa.

Koronan tuomat epävarmat taloudelliset ajat ja varsinkin ravintola sekä matkailu aloihin kohdistuva työttömyyden lisääntyminen ovat asioita, mitkä ovat vaikuttaneet lainakyselyiden määrään laskuun nuorten keskuudessa. Yksinkertaisuudessaan voidaan sanoa, että epävarmuus siitä, mitä korona tuo tullessaan on vaikuttanut nuorten taloudellisiin päätöksiin. (Orjala, 2021.)

Myös puutteellinen tietotaito taloudellisesta osaamisesta on vaikuttanut nuorten maksukykyyn ja siihen, miten selvitä normaalista arkisista menoista. Esimerkiksi inflaation mukana tuoma energiakustannusten nousu on yllättänyt monet kuluttajat radikaalisti. Kolumnisti Mika Horelli:n mukaan joka kolmannes eurooppalaisista kotitalouksista ei ollut lainkaan varautunut pandemian tapaisen yleismaailmallisen poikkeustilan vaikutuksista omaan talouteen. (Horelli, 2022.)

6 Nuoret aikuiset pankkien asiakkaina

Nuoret aikuiset eli noin 18-29-vuotiaat ovat pankeille tärkeä ja pitkäaikainen asiakasryhmä. Monet nuorista ovat opiskelijoita ja heille löytyykin eri pankkien valikoimasta erilaisia etuja. Useimpien pankkiryhmien palvelut ovat nuorille ilmaisia noin 25-29-vuotiaaksi asti ja täten onkin tärkeää, että nuoresta saadaan pitkäaikainen asiakas jo varhaisessa vaiheessa. Iän myötä tuoma mahdollinen perheen lisäys ja asuntolainan tarve alkavat pääsääntöisesti tuottamaan pankille katetta vasta kun asiakas on saavuttanut tietyn ikätason ja taloudellinen asema alkaa olemaan parempi. Täten onkin tärkeää, että asiakas saadaan pidettyä pankin asiakkaana mieluiten hänen koko eliniän ajan. (Vertaaensin,2022.) Pankkien tarjonnasta löytyy paljon erilaisia säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehtoja nuorille nykypäivänä ja pankeilla onkin lakisääteinen velvollisuus tarjota peruspankkipalvelut eli verkkopankki, pankkitili ja maksukortti ETA-valtiossa asuvalle asiakkaalle. Harvemmin kyseisiä palveluita tulee kuitenkaan vertailtua, vaikka palvelumaksu hinnastoissa pankkien välillä on eroja. Tätä selittääkin se, että tarvetta pankkiasiakkuuden päivitykselle harvemmin tulee, koska on jo nuoresta asti totuttu olemaan tietyn ja saman pankin asiakkaana. Suomen pankkiyhdistyksen mukaan 85 prosenttia 15-17-vuotiaista ja 60 prosenttia 26-28-vuotiaista on saman pankin asiakkaita kuin heidän vanhempansa. (Hämeen Sanomat,2005.) Seuraavassa kappaleessani teen lyhyen yhteenvetdon siitä, minkä pankin asiakkaana on edullisinta olla nuorena iässä eli noin 18-32-vuotiaana. Käytän materiaalina verkosta löytyvää yleistä kaikkien kuluttajien saatavilla olevaa tietoa kyseiseen vertailuun. (Vertaaensin,2022.)

6.1 Minkä pankin asiakkaana on edullisinta olla nuorena aikuisena

Monet isoimmat pankkikonsernit tarjoavat alle 26-vuotiaille maksuttomia peruspankkipankkipalveluita. Näin tekee esimerkiksi OP, Nordea, Ålandsbanken ja Aktia. Näihin palveluihin kuuluu muun muassa käyttötili, verkkopankki sekä maksukortti. Isoa eroa siis perus palveluiden osalta näiden konsernien välillä ei ole. Isoin huomioitava ero on se, että Danske Bankilla on pitkäaikaisin voimassaoloaika opiskelijan peruspankkipalveluja koskien. Danske Bank tarjoaa 32-ikävuoteen asti kyseiset palvelut ilmaiseksi. Kaikki edellä mainituista pankeista tarjoavat esimerkiksi ASP-tili säästämistä nuorille ja rahasto sekä osakesijoittamisen palveluita, mutta päivittäispankkipalveluiden osalta Danske Bankilla on pisimpään ilmaiset palvelut voimassa. (Murphy, 2021.)

7 Tutkimuksen tavoite

Opinnäytetyöni tutkimuksen tavoitteena on selvittää, mitä varten Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijat (23kpl) säästävät ja sijoittavat sekä millainen tietämys kyselyyn vastanneilla opiskelijoilla on säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehtoista sekä palveluista. Halusin myös kartoittaa ovatko opiskelijat kiinnostuneita ensiasunnon ostamisesta ja tietävätkö he siihen liittyvistä säästämisen vaihtoehtoista ja kuinka hyödyllisenä he pitävät ASP-tilisäästämistä. Tutkimuksen tarkoituksena oli myös selvittää vastaako Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden säästämisen- ja sijoituskäyttäytyminen työn teoriaosuudessa läpikäytyä nuorten säästämisen- ja sijoittamiskäyttäytymistä sekä kiinnostusta ensiasunnon ostoa kohtaan. Aiheeni valikoitui oman kasvavan mielenkiintoni myötä, kun aloitin työt Osuuspankissa. Työurani myötä säästäminen ja sijoittaminen on alkanut kiinnostaa ja täten päätin tehdä opinnäytetyöni kyseiseen aihepiiriin liittyen.

7.1 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutettiin Laurea-ammattikorkeakoulussa, Leppävaraan kampuksella 31.3.2022 kvantitatiivisena kyselytutkimuksena Laurea-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoille. Kyselyyn vastasi yhteensä 23 opiskelijaa. Kysely toteutettiin paperilomakkeena, jossa oli yhteensä 20 kysymystä. Osassa kysymyksistä oli useampi vastausvaihtoehto, jotta kyselyyn saatiin mahdollisimman tarkat vastaukset asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Paperinen kyselylomake tehtiin Microsoft Word ohjelman avulla.

Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus. Se perustuu kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla. Aineiston keruussa hyödynnetään valmiita tutkimuslomakkeita valmiilla vastausvaihtoehdoilla. Tutkimuksessa selvitetään mahdollisesti eri asioiden vaikutuksia toisiinsa tai tutkittavasta ilmiöstä tapahtuneita muutoksia. (Esseepankki, 2017.)

Kyselylomakkeen kysymykset tehtiin viitekehysten pohjalta, jotta työhön saataisiin mahdollisimman sopivia vastauksia, jotka vastaisivat työhön haluttuihin tutkimuskysymyksiin. Tutkimuksen päämääränä oli saada vastauksia siihen, mitkä asiat vaikuttavat nuorten aikuisten säästämiseen ja sijoittamiseen.

Kuvio 9: Opinnäytetyön tutkimuksen viitekehys

8 Tulokset

Kyselyyn osallistui yhteensä 23 liiketalouden opiskelijaa. Analysoin jokaisen kysymyksen vastaukset kappalemääräisesti ja teen tuloksista yhteenvedon, jossa tiivistän tulokset ja vertaan vastauksia työn teoriaosuudessa käytyihin faktoihin. Vertaan tuloksia siihen, että vastaavatko asiat kuten esimerkiksi nuorten kiinnostus ensiasunnon ostoa kohtaan työn teoriaosuudessa läpi käytyjä faktoja.

Kysymys nro 1.

Oma asumismuotosi?

-Vuokra-asunto = 16/23 kpl

-Vanhempien luona = 6/23kpl

-Oma-asunto = 1/23 kpl

-Muu, mikä?

Vastausanalyysi:

Tähän kysymykseen 16 kpl opiskelijoista vastasi asuvansa vuokra-asunnossa. 6 kpl vanhempien luona ja 1kpl omassa-asunnossaan. Tämä tarkoittaa, että noin 69 % opiskelijoista asuu vuokra-asunnossa mikä on todella luontaista opiskelu aikana alhaisen tulotason vuoksi.

Kysymys nro 2.

Oma pääasiallinen pankkisi?

-OP Ryhmä = 7/23 Kpl

-Nordea = 9/23 Kpl

-Säästöpankki = 0/23kpl

-Danske Bank = 3/23kpl

-Aktia = 1/23 kpl

-S-pankki = 1/ 23kpl

-Muu, mikä? = POP Pankki 1/23 kpl

= Handelsbanken 1/23 kpl

Vastausanalyysi:

Eniten pankkiasiakkuuksia opiskelijoiden kesken sai Nordea. Noin 39 % opiskelijoista olivat pääasiallisesti Nordean asiakkaita. Toiseksi eniten asiakkuuksia oli OP Ryhmällä, noin 30 % opiskelijoista olivat kyseisen pankkikonsernin asiakkaita.

Kysymys nro 3.

Mikä on vaikuttanut siihen, että olet päätenyt nykyisen pankkisi asiakkaaksi?

- Vanhemmat = 22/23 KPL
- Pankin edut nuorille = 0/23 KPL
- Säästämisen ja sijoittamisen palvelut = 1/23KPL
- Kaverit = 0/23 KPL
- Muu, mikä? = Avopuoliso 1/23KPL

Vastausanalyysi:

Jopa 95 % opiskelijoista vastasi, että vanhemmat ovat vaikuttaneet siihen, että he ovat päätyneet nykyisen pankkinsa asiakkaiksi. Yksi opiskelijoista oli vastannut, että myös pankin tarjoamat säästämisen ja sijoittamisen palvelut vanhempien vaikutuksen lisäksi on vaikuttanut nykyiseen pankin valintaan. Yksi opiskelijoista vastasi, että avopuoliso on ollut tekijä, joka on vaikuttanut nykyisen pankin valintaan.

Kysymys nro 4.

Säästätkö säännöllisesti?

- Kyllä = 15/23KPL
- En = 8/23 KPL

Vastausanalyysi:

65 % opiskelijoista vastasi säästävänsä säännöllisesti ja noin 35 % kertoi, ettei säästä säännöllisesti.

Kysymys nro 5.

Jos säästät, mikä on ensisijainen tavoitteesi?

- Oma asunto = 11/21 KPL
- Auto = 0/21 KPL
- Eläkepäiviä varten = 0/21 KPL
- Pahan päivän varalle = 5/21KPL
- Matkailu/Lomailu = 4/21 KPL
- Hauskanpito = 0/21 KPL
- Muu, mikä? = Yrityksen varalle 1/21 KPL

Vastausanalyysi:

Tähän kysymykseen vastauksia tuli yhteensä 21 KPL, mikä tarkoittaa, että kaikki kyselyyn osallistuneet eivät vastanneet kyseiseen kysymykseen. Kysymykseen vastanneista opiskelijoista noin 52 % vastasi, että säästää omaa asuntoa varten ja noin 23 % pahan päivän varalle.

Kysymys nro 6.

Mitä säästämisen tai sijoittamisen muotoja käytät (Voit valita useita)

- Käteinen = 5/20 KPL
- Säästötili = 14/20 KPL
- Rahastot = 6/20 KPL
- Osakkeet = 7/20 KPL
- ASP-tili = 8/ 20 KPL
- Muu, mikä?

Vastausanalyysi:

Tässä kysymyksessä opiskelijoilla oli vaihtoehtona valita useampi vastausvaihtoehto. Opiskelijoista 12 kpl oli valinnut useamman kuin yhden vaihtoehdon säästämisen ja sijoittamisen muodoista. 3 Kpl ei vastannut ollenkaan ja 8 kpl vastasi vain yhden vaihtoehdon. Suosituimmaksi säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehdoksi valikoitui säästötilille säästäminen johon 70 % opiskelijoista oli vastannut säästävänsä. Suosituin säästämisen ja sijoittamisen yhdistelmä oli joko säästötilille ja ASP-tilille säästäminen tai säästötilille sekä rahastoihin/osakkeisiin sijoittaminen. Noin 35 % vastanneista säästää ASP-tilille sekä säästötilille ja 40 % vastanneista säästötilille ja rahastoihin/osakkeisiin.

Kysymys nro 7.

Käytkö opiskelun ohella töissä?

-Kyllä = 11/23 KPL

-En = 12/23 KPL

Vastausanalyysi:

Tähän kysymykseen oli vastattu todella tasaisella vastausmäärä jaolla. 52 % vastasi, ettei käy töissä ja 48 % vastasi käyvänsä opiskelun ohella töissä.

Kysymys nro 8.

Oletko kiinnostunut ensiasunnon ostamisesta?

-Kyllä = 18/23 KPL

-En = 5/23 KPL

Vastausanalyysi:

Suurin osa opiskelijoista vastasi, että on kiinnostunut ensiasunnon ostamisesta. Yhteensä 78 % on kiinnostunut ja 22 % vastasi, ettei ole kiinnostunut.

Kysymys nro 9.

Kaipaisitko lisää tietoa siitä, mikä ASP-tili on ja mitä hyötyjä ASP-lainasta oikeasti on ensiasuntoa ostaessa?

-Kyllä = 14/23 KPL

-En = 9/23 KPL

Vastausanalyysi:

Noin 61 % prosenttia opiskelijoista vastasi, että kaipaisi lisätietoa ASP-tilistä ja ASP-lainan hyödyistä. 39 % prosenttia ei kaipaa lisätietoa aiheesta.

Kysymys nro 10.

Mitä kautta olet saanut tietoa ASP-tilistä?

-Vanhemmilta = 7/23 KPL

-Itse etsinyt netistä = 8/23 KPL

-Kavereilta = 7/23 KPL

-Pankilta = 6/23 KPL

-En tiedä mikä ASP-tili on = 1/23 KPL

-Muualta, mistä? = Koulusta 4/23 KPL

Vastausanalyysi:

Moni kysymykseen vastanneista opiskelijoista oli vastannut tähän kysymykseen useamman vaihtoehdon. Suosituin kanava mistä tietoa ASP-tilistä oli etsitty ja saatu oli kuitenkin internetin välityksellä. Noin 35 % opiskelijoista vastasi, että on etsinyt tietoa ASP-tilistä internetin välityksellä. Toiseksi eniten tietoa oli saatu vanhemmilta ja kavereilta.

Kysymys nro 11.

Jos olet kiinnostunut ensiasunnon ostosta, kerro miksi et ole avannut ASP-tiliä?

- Ei vielä ajankohtainen = 1/ 15 KPL
- En koe sitä tarpeelliseksi = 1/ 15 KPL
- Säästän muilla keinoilla = 6/ 15 KPL
- Olen avannut ASP-tilin = 7/ 15 KPL
- Muu, mikä? = 8 ei ole vastannut

Vastausanalyysi:

Suurin osa kysymykseen vastanneista on jo avannut ASP-tilin eli noin 46 %. Kyselyyn osallistuneista silti lähes 35 % ei ole vastannut lainkaan, joka todennäköisesti tarkoittaa, että ASP-tiliä heidän osaltaan ei ole vielä avattu. 40 % prosenttia vastanneista kertoo säästävänsä muilla keinoilla.

Kysymys nro. 12

Kuinka hyödylliseksi koet ASP-järjestelmän?

1. En koe hyödylliseksi

5. Koen todella hyödylliseksi

Vastausanalyysi:

Vastanneita tähän kysymykseen oli yhteensä 19 opiskelijaa. Yhteensä 52 % prosenttia vastanneista oli vastannut vastauksen numero 4. Tämä tarkoittaa, että vastanneet opiskelijat pitivät ASP-järjestelmää melko hyödyllisenä. Yhteensä 4 opiskelijaa oli vastannut, ettei osaa sanoa kuinka hyödyllisenä he järjestelmää pitävät ja olivat jättäneet vastaamatta. Toiseksi eniten vastauksia sai arvosana numero 3 yhteensä neljällä äänellä. Alla vielä kuvattuna kuinka paljon mikäkin vastausvaihtoehto sai vastauksia.

Vastausvaihtoehto 1 yhteensä vastauksia= 1 KPL

Vastausvaihtoehto 2 yhteensä vastauksia= 1 KPL

Vastausvaihtoehto 3 yhteensä vastauksia = 4 KPL

Vastausvaihtoehto 4 yhteensä vastauksia = 10 KPL

Vastausvaihtoehto 5 yhteensä vastauksia = 3 KPL

Kysymys nro 13.

Oletko nostanut opintolainaa?

-Kyllä = 12/23 KPL

-En = 11/ 23 KPL

Vastausanalyysi:

Vastausjako opintolainan nostoa koskien oli todella tasajakoinen. Hieman yli puolet vastan-
neista opiskelijoista oli nostanut opintolainaa.

Kysymys nro 14.

Jos olet nostanut opintolainaa, oletko käyttänyt sitä johonkin alla olevista vaihtoehdoista nor-
maalin elämisen lisäksi?

-Rahastoihin = 3/ 9 KPL

-Sijoituksiin = 1/ 9 KPL

-ASP-tilisäästämiseen = 2/ 9 KPL

-Normaaliin käyttötilisäästämiseen = 3/ 9 KPL

-Muuhun, mihin? = Lemmikit 1 KPL

Vastausanalyysi:

Kysymykseen nro 14. Vastasi yhteensä vain yhdeksän opiskelijaa. Vastausten perus-
teella eniten opintolainaa kyseisistä vaihtoehdoista oli käytetty rahastoihin ja nor-
maaliin käyttötilisäästämiseen. Molemmat vaihtoehdot saivat 33 % vastauspainoarvon.

Kysymys nro 15.

Oletko vertaillut eri pankkien säästämisen ja sijoittamisen palveluita?

-Kyllä = 9/ 23 KPL

-En = 14/ 23 KPL

Vastausanalyysi:

60 % vastasi, että ei ole vertaillut eri pankkien säästämisen ja sijoittamisen palveluita ja 40 %
vastasi, että on vertaillut.

Kysymys nro 16.

Kaipaisitko yhteydenottoa pankista, jossa sinulle kerrottaisiin eri säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehtoista?

1. En todellakaan 1 2 3 4 5
5. Ehdottomasti

Vastausanalyysi:

Eniten vastauksia sai vastausvaihtoehto numero 3. Yhteensä kahdeksan opiskelijaa antoi arvosanaksi numeron 3, tämä on noin 35 % vastausmäärästä. 26 % vastanneista vastasi, ettei todellakaan haluaisi yhteydenottoa pankista säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen. Alla vielä kuvattuna kappalemääräisesti vastaukset.

Vastausvaihtoehto 1 yhteensä vastauksia = 6 KPL

Vastausvaihtoehto 2 yhteensä vastauksia = 7 KPL

Vastausvaihtoehto 3 yhteensä vastauksia = 8 KPL

Vastausvaihtoehto 4 yhteensä vastauksia = 0 KPL

Vastausvaihtoehto 5 yhteensä vastauksia = 2 KPL

Kysymys nro 17.

Kuinka hyvin tunnet mielestäsi eri pankkien säästämisen ja sijoittamisen palvelut?

-Tunnen palvelut hyvin = 0/ 23 KPL

-Kohtalaisesti = 7/ 23 KPL

-Huonosti = 7/ 23 KPL

-Tunnen vain pääasiallisen pankkini säästämisen ja sijoittamisen palvelut = 7/ 23 KPL

-En käytä pankin säästämisen ja sijoittamisen palveluita = 2/ 23 KPL

Vastausanalyysi:

Kysymyksen numero 17 vastaukset määräytyivät yllättävän tasaisesti. Noin 90 % prosenttia vastanneista kertoi, että tuntee eri pankkien säästämisen ja sijoittamisen palvelut joko kohtalaisesti, huonosti tai, että tuntee vain pääasiallisen pankkinsa säästämisen ja sijoittamisen palvelut.

Kysymys nro 18.

Oletko tehnyt hintavertailua eri pankkien välillä säästämisen ja sijoittamisen palveluiden osalta?

-Kyllä = 6/ 23 KPL

-En = 17/ 23 KPL

Vastausanalyysi:

Suurin osa vastasi, ettei ole tehnyt hintavertailua eri pankkien välillä, jos mietitään säästämi- sen ja sijoittamisen palveluita. Vain 26 % vastasi, että on tehnyt kyseistä hintavertailua.

Kysymys nro 19.

Kuinka tyytyväinen olet nykyisen pankkisi säästämisen ja sijoittamisen liittyviin palvelui- hin?

1 = erittäin tyytymätön
5 = Erittäin tyytyväinen

Vastausanalyysi:

Yhteensä 21 opiskelijaa vastasi tähän kysymykseen. Eniten vastauksia sai vastausvaihtoehto numero 4 yhteensä kymmenellä vastauksella. Toiseksi eniten vastauksia sai vastausvaihtoehto numero 3 yhteensä kahdeksalla vastauksella. Alla vielä eriteltynä, kuinka paljon mikäkin vas- tausvaihtoehto sai vastauksia.

Vastausvaihtoehto 1 yhteensä vastauksia = 0 KPL

Vastausvaihtoehto 2 yhteensä vastauksia = 1 KPL

Vastausvaihtoehto 3 yhteensä vastauksia = 8 KPL

Vastausvaihtoehto 4 yhteensä vastauksia = 10 KPL

Vastausvaihtoehto 5 yhteensä vastauksia = 2 KPL

Kysymys nro 20.

Kaipaisitko lisää osaamista säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen?

-Kyllä = 12/ 23 KPL

-En = 11/ 23 KPL

Mikäli vastasit kysymykseen nro 20 ”kyllä” niin kerro minkälaista osaamista säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen kaipaisit. Kaipaisitko esimerkiksi lisää tietoa rahastoista tai osakkeista? Tai haluaisitko tietää esimerkiksi kryptovaluutoista enemmän?

Vastausanalyysi:

Hieman yli puolet vastanneista vastasi, että kaipaisi lisää osaamista säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen. Kuitenkin noin 48 % vastanneista kertoo, ettei kaipaa lisää osaamista aiheeseen liittyen. Opiskelijat ketkä olivat vastanneet ”kyllä” kertoivat, että kaipaisivat lisää osaamista rahastojen ja osakkeiden analysointiin sekä yritysten riskikartoittamiseen. Osaamista kaivattaisiin myös yleisesti ASP-tilistä ja miten sen kanssa tulee toimia, jotta hyödyt olisivat parhaat. Myös sijoittamisen ”perusteet” ja itse sijoitusprosessin aloitus mainittiin yhtenä tekijänä, joka olisi kiva osata. Yksi opiskelijoista kertoi, että haluaisi lisää tietoa kryptovaluutoista, muuten lisää tietämystä kaivataan vain rahastoista ja osakkeista sekä siitä, miten voisi sijoittaa itsenäisemmin ja kartuttaa omaa tietotaitoaan.

9 Yhteenveto

Suurin osa vastanneista opiskelijoista asuu vuokralla tällä hetkellä ja kertoo, että on kiinnostunut ensiasunnon ostamisesta ja säästää siihen säännöllisesti. Lähes kaikkien vastanneiden pankkiasiakkuus on periytynyt heidän vanhempiensa kautta ja useimmat vastanneet ovatkin isojen pankkien asiakkaita kuten OP ja Nordea. Kyselyyn vastanneiden säästämisen intressit olivat samoja kuin, mitä OP Rahapuhetta tehdyn tutkimuksen myötä. Useampi opiskelija säästää pahan päivän varalle, mutta enemmistö omaa ensi asuntoansa varten. Danskebankin tekemän tutkimuksen mukaan, jossa nuorten kiinnostus ensiasunnon ostoa kohtaan on lisääntynyt pitää hyvin paikkansa, jos mietitään kuinka moni kyselyyn vastanneista on kiinnostunut ensiasunnon ostamisesta. Monet vastanneista kertoi säästävänsä varojaan säästötilille ja tämä olikin suosituin vaihtoehto. Aiemmin työn teoriaosuudessa käytiin läpi, että säästötilille säästäminen tämänhetkisessä maailmantilanteessa ei ole se parhain vaihtoehto. Silti vastanneet suosivat kyseistä vaihtoehtoa. Onneksi suosituimmat säästämisen ja sijoittamisen yhdistelmät vastausvaihtoehdoista vastanneiden keskuudessa olivatkin säästötilille ja ASP-tilille säästäminen.

Myös säästötilille ja rahastoihin/osakkeisiin säästäminen oli yksi suosituimmista vaihtoehdoista. Nämä vaihtoehdot tuottavat paremmin kuin pelkälle säästötilille säästäminen tämänhetkisessä maailman tilanteessa. Monet vastanneista olivatkin jo avanneet ASP-tilin, mutta 61 % vastanneista kertoi silti kaipaavansa lisää tietoa ASP-tilistä ja ASP-lainan tuomista hyödyistä. Tietoa ASP-tilistä oli haettu eniten internetin kautta ja toiseksi eniten kavereilta ja vanhemmilta. Vaikka moni vastanneista piti ASP-järjestelmää hyödyllisenä, oli vain kaksi opiskelijaa sijoittanut opintolainansa ASP-tilille, vaikka opintolainan nostaneita oli yhteensä 12 opiskelijaa. Suurin osa vastanneista ei ole vertaillut eri pankkien säästämisen ja sijoittamisen palveluita hinnallisesti ja suurin osa vastanneista onkin kohtuu tyytyväinen oman pankkinsa säästämisen ja sijoittamisen palveluihin eikä ole perehtynyt muiden pankkien tarjoamiin palveluihin. Kyselyyn vastanneista noin 35 % olisi kohtuu valmis ottamaan pankista yhteydenoton, jossa kerrottaisiin eri säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehdoista. Yli puolet vastanneista kertookin, että kaipaisi lisää osaamista säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen ja kaipaisi nimenomaan tietotaitoa rahastojen sekä osakkeiden osalta.

10 Pohdinta

Lopullisena tuloksena voidaan todeta, että nuorien aikuisten kiinnostus säästämistä ja sijoittamista kohtaan on lisääntynyt viime vuosien aikana. Myös ensiasunnon ostaminen ja ASP-tilille säästäminen ovat asioita, mitkä kiinnostavat nuoria aikuisia. Nuorten aikuisten säästämisen ja sijoittamisen mielenkiinnon kasvun myötä yhä useampi säästääkin muualle kuin pelkästään käyttö- tai säästötilille. Tämä on positiivinen asia, jos ajatellaan esimerkiksi taloudellisia yllättäviä menoja tai erilaisia kriisejä, kuten korona infektiota ja sen tuomia työllistymisen vaikutuksia esimerkiksi matkailu- tai ravintola-alalle. Monet kyselytutkimukseen vastanneista nuorista opiskelijoista vastasi silti, että kaipaisi lisää tietämystä säästämisestä ja sijoittamisesta, vaikka olisi jo avannut ASP-tilin tai säästäisi esimerkiksi rahastoihin tai osakkeisiin. Suurin osa kyselyyn vastanneista on myös tyytyväinen oman pankkinsa säästämisen ja sijoittamisen palveluihin eikä ole vertaillut eri pankkien säästämisen ja sijoittamisen palveluita. Tähän voidaan todeta, että mikäli nuoret aikuiset haluaisivat pankkien parhaimmat ja edullisimmat sijoittamisen ja säästämisen palvelut tulisi kyseisistä asioista ottaa enemmän selvää. Myös pankkien välinen kilpailutus voisi toimia ratkaisuna, jos mietitään kyseisiä palveluita ja sitä kuinka yleistä pankkiasiakkuuden periytyminen vanhemmilta on. Johtopäätöksenä tästä voidaan todeta, että pankit voisivatkin panostaa nuorten aikuisten kylmä kontaktointiin ja herätelyyn siitä, mitä säästämisen ja sijoittamisen palveluita heillä on käytössä ja millainen tietämys aihealueesta nuorilta aikuisilta löytyy. Tämän tuloksena voitaisiin varmasti taata, että taloudelliset asiat säästämisen ja sijoittamisen kannalta olisivat hyvin hallussa ja, että palvelut olisivat myös hinnallisesti parhaalla mahdollisella tasolla asiakkaalle.

Lähteet

Verkkolähteet

- Linders, A. (2022). Säästäminen voi olla koukuttavaa - 5 askelta helppoon alkuun. Verkkojulkaisu. <https://matchbanker.fi/talousopas/oma-talous/saastaminen/>
- S-Pankki (2022). Säästötilit. Verkkojulkaisu. <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/saastotilit>
- Verrattu (2022). Mitä talletussuoja tarkoittaa. Verkkojulkaisu. <https://verrattu.fi/mita-talletussuoja-tarkoittaa/>
- Nordea (2022). Talletussuoja. Verkkojulkaisu. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/tilit-maksut/talletussuoja.html>
- Rahoitusvakausvirasto (2022). Talletussuoja. Verkkojulkaisu. <https://rvv.fi/talletussuoja>
- Pankkiasiat (2022). Käyttötili. Verkkojulkaisu. <https://pankkiasiat.fi/kayttotili>
- Nummiaro, H (2022). Inflaation kiihtyminen edellyttää uusia arkitalouden taitoja. Verkkojulkaisu. <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/uutishuone/blogit/blogit/blogi/1509575921505>
- Pietiläinen, P (2020). ASP-tilin lopettaminen. Verkkojulkaisu. <https://www.vertaasin.fi/blog/asp-tilin-lopettaminen#:~:text=Mik%C3%A4%20on%20ASP-tili%3F%20ASP%20on%20lyhenne%20sanoista%20asuntos%C3%A4%C3%A4st%C3%B6palkkio,ett%C3%A4%20pankin%20kanssa%20tehd%C3%A4%C3%A4n%20sopimus%20ja%20avataan%20ASP-tili.>
- Valtiokonttori (2018). Rahoitus- ja lainapalvelut. Verkkojulkaisu. <https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/rahoitus-ja-lainapalvelut/asp-saastaminen-ja-asp-laina/>
- OP (2022). Henkilöasiakkaat/päivittaiset/ASP-tili. Verkkojulkaisu. <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/paivittaiset/tilit/asp-tili>
- Valtiokonttori (2022). Tilastot ja raportit. Verkkojulkaisu. <https://www.valtiokonttori.fi/tilastot-ja-raportit/tilastoja-rahoitus-ja-lainapalveluista/#2955219c>
- Osuuspankki (2019). Rahapuhetta. Verkkojulkaisu. <https://www.op.fi/documents/20556/31515214/Rahapuhetta+++tutkimus+suomalaisten+suhtautumisesta+oman+talouden+hallintaan/c521aa71-a443-f2e3-1b76-4cc4837e74ee>
- Pörssisäätiö (2014). Sijoittajan sielunelämä. Verkkojulkaisu. https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2014/10/sijoittajan_sielunel%c3%a4m%c3%a4.pdf
- Reinman, H (2022). Säästäminen ja sijoittaminen. Verkkojulkaisu. <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/asiakaspalvelu/vinkit/saastaminen-ja-sijoittaminen/miksi-sijoittaa>

Valtiokonttori (2022). Rahoitus ja lainapalvelut. Verkkojulkaisu. https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/rahoitus-ja-lainapalvelut/asp-saastaminen-ja-asp-laina/#asp-laina_asp-laina

Valtiokonttori (2022). ASP-Säästäminen. Verkkojulkaisu. https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/rahoitus-ja-lainapalvelut/asp-saastaminen-ja-asp-laina/#asp-saastaminen_asp-saastaminen

Taloustaito (2019). ASP-säästäjä: Näin voit kasvattaa tilisi korkotuottoa. Verkkojulkaisu. <https://www.taloustaito.fi/koti/asp-saastaja-nain-voit-vaikuttaa-tilisi-tuottoon/#4b17bade>

Valtiokonttori (2018). Alaikäiset ASP-säästäjät. Verkkojulkaisu. https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/rahoitus-ja-lainapalvelut/asp-saastaminen-ja-asp-laina/#asp-saastaminen_alaikaiset-asp-saastajat

Laine-Tolonen, R (2019). (Yle,2019). Valtion tukemat asp-lainat nousseet hurjaan suosioon. Verkkojulkaisu. <https://yle.fi/uutiset/3-10950920>

Raha (2022). Säästötili. Verkkojulkaisu. <https://raha.fi/saastotili/>

OP (2022). Kasvutuottotili. Verkkojulkaisu. <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/paivittaiset/tilit/kasvutuotto>

Savolainen, E & Putkuri, H (2016). Matalakorkotaso koettelee pankkeja. Verkkojulkaisu. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2016/2/matala-korkotaso-koettelee-pankkeja/>

Brännare, S (2019). (Yle,2019). Matala korkotaso suosii osakesijoittamista. Verkkojulkaisu. <https://yle.fi/uutiset/3-10904014>

Mynewsdesk (2017). Säästötilin korko voi olla toisella pankilla jopa 35-kertainen. <https://www.mynewsdesk.com/fi/vertaansin-fi/pressreleases/saaestoetilin-korko-voi-olla-toisella-pankilla-jopa-35-kertainen-2002266>

Heikinheimo, H (2021). (Sijoittaja,2021). 10 vuoden säästämällä 40 vuoden eläkesäästöt? <https://www.sijoittaja.fi/53597/korkoa-korolle/>

Heikinheimo, H (2021). (Sijoittaja,2021). Sijoittaminen/paranna-tuottoa/Korkoa-korolle-laskuri. <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/paranna-tuottoa/korkoa-korolle-laskuri/>

Raha (2022). Osakesijoittaminen. Mitä on osakesijoittaminen. Verkkojulkaisu.

<https://raha.fi/osakesijoittaminen/#:-:text=Mit%C3%A4%20on%20osakesijoittamisen%3F%20Osakesijoittaminen%20tarkoittaa%20yhti%C3%B6iden%20osakkeiden%20ostamista,isompi%20yhti%C3%B6%20on%20kyseess%C3%A4%2C%20sit%C3%A4%20vilkaampaa%20on%20kaupank%C3%A4ynti.>

Lynxbroker (2022). Osakkeisiin sijoittaminen. Verkkojulkaisu.

<https://www.lynxbroker.fi/online-broker/osakkeisiin-sijoittaminen/#:-:text=Osakkeenomistaja%20omistaa%20osakkeidensa%20prosentuaalisen%20osuuden%20verran%20yrityksest%C3%A4.%20Osakkeenomistajalla,osakkeita%20sijoittaja%20omistaa%2C%20sit%C3%A4%20enemm%C3%A4n%20%C3%A4%C3%A4nivaltaa%20h%C3%A4nell%C3%A4%20on.>

Sawakinome (2022). Difference between listed and unlisted company. Verkkajulkaisu.

<https://fi.sawakinome.com/articles/business/difference-between-listed-and-unlisted-company-2.html>

Nordnet (2022). Osakkeisiin liittyvät arvopaperit. Verkkajulkaisu. <https://www.nordnet.fi/fi/info/tietamystesti/osakkeisiin-liittyvat-arvopaperit>

Minilex (n.d.). Mikä on arvopaperipörssi. Verkkajulkaisu. <https://www.minilex.fi/a/mik%C3%A4-on-arvopaperip%C3%B6rssi>

OP (2022). Säästöt ja sijoitukset. Osakesijoittaminen. Verkkajulkaisu. <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakesijoitukset/osakesijoittaminen>

Rajala, T (2018). Miksi sijoitukset kannattaa hajauttaa. Verkkajulkaisu.

<https://www.op-media.fi/sijoittaminen/sijoittamisen-aloittaminen/miksi-sijoitukset-kannattaa-hajauttaa/>

Sijoittaja (n.d.). Rahastot. Verkkajulkaisu.

<https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/mihin-voi-sijoittaa/rahastot/>

OP (n.d.) Säästöt ja sijoitukset. Rahastot. Aloita rahastosäästäminen. Verkkajulkaisu.

<https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/aloita-rahastosaastaminen>

Kauppalehti (2022). Pörssi & Rahastot / OP-Maltillinen. Verkkajulkaisu.

<https://www.kauppalehti.fi/porssi/rahastot/3148798>

Lehto, N (2021). Nuoret aikuiset innostuivat säästämään ja sijoittamaan. Verkkajulkaisu.

<https://www.op-media.fi/sijoittaminen/osakesijoittaminen/nuoret-aikuiset-innostuivat-saastamaan-ja-sijoittamaan--mita-salkuista-loytyy/>

Tilastokeskus (2021). Kotitalouksien varallisuus. Verkkajulkaisu.

https://stat.fi/til/vtutk/2019/vtutk_2019_2021-06-08_kat_002_fi.html

Danske Bank (2020). Yhä useampi nuori harkitsee ensiasunnon ostoa. Verkkajulkaisu

<https://danskebank.fi/sinulle/artikkelit/2020/07/yha-useampi-nuori-harkitsee-ensiasunnon-ostoa>

Orjala, A (2021). Koronakriisi iski etenkin naisten työllisyyteen ja toimeentuloon. Verkkajulkaisu.

<https://yle.fi/uutiset/3-12015622>

Horelli, M (2022). Korona yllätti eurooppalaiset. Verkkajulkaisu.

<https://www.finanssiala.fi/kolumni/korona-yllatti-eurooppalaiset-housut-kintuissa-talouden-turbulenssi-lisaa-tarvetta-parantaa-taloulosaamista/>

Vertaaensin (2022). Pankkien palvelumaksut. Verkkojulkaisu.

<https://www.vertaaensin.fi/pankkipalvelut/pankkien-palvelumaksut>

OP (n.d.) Omistaja-asiakkuus-nuoret. Verkkojulkaisu.

<https://www.op.fi/henkiliasiakkaat/teemat/nuoret/omistaja-asiakkuus-nuoret>

Murphy, M (2021.) Paras pankki opiskelijalle. Verkkojulkaisu.

<https://www.vertaaensin.fi/blog/paras-pankki-opiskelijalle>

Esseepankki, (2017.) Soluessee tutkimusmenetelmät. Verkkojulkaisu.

<https://esseepankki.proakatemia.fi/soluessee-tutkimusmenetelmat/#:-:text=Kvantitatiivinen%20tutkimus%20M%C3%A4%C3%A4r%C3%A4llisen%20eli%20kvantitatiivisen%20tutkimuksen%20ideana%20on,yleinen%20ja%20yleistett%C3%A4viss%C3%A4%20oleva%20tieto%20on%20kriteereilt%C3%A4%C3%A4n%20tilastollis-matemaattinen.>

Hämeen Sanomat, (2005.) Pankkiasiakkuus ei enää periydy isältä pojalle. Verkkojulkaisu.

<https://www.hameensanomat.fi/uutiset/pankkiasiakkuus-ei-ena-periydy-isalta-pojalle-2-108790/>

Kuviot

Kuvio 1: Inflaatio syö ostovoimaa

Kuvio 2: Tilasto avatuista ASP-tileistä vuosina 2011-2021

Kuvio 3: Tilasto, kuinka paljon ASP-lainoja on myönnetty (2011-2021 Milj. EUR)

Kuvio 4: Kasvutuottotilin korkoportaat

Kuvio 5: Kulujen osuus sijoitustoiminnan lopputuloksessa

Kuvio 6: OP-Maltillinen-rahaston kehitys 3 vuoden ajalta

Kuvio 7: Mihin Suomalaiset säästävät

Kuvio 8: Varallisuus ikäluokittain

Kuvio 9: Opinnäytetyön tutkimuksen viitekehys

Liitteet

Liite 1: Kyselylomake

LIITTEET

Liite 1: Kyselylomake

Säästämisen ja sijoittamisen kyselylomake Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijoille

Kyselyyn vastasi 23 Laurea-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijaa. Kyselyssä oli yhteensä 20 kysymystä.

1. Oma asumismuotosi?

- Vuokra-asunto
- Vanhempien luona
- Oma asunto
- Muu, mikä?

2. Oma pääasiallinen pankkisi?

- OP Ryhmä
- Nordea
- Säästöpankki
- Danske Bank
- Aktia
- S-pankki
- Muu, mikä?

3. Mikä on vaikuttanut siihen, että olet päätenyt nykyisen pankkisi asiakkaaksi?

- Vanhemmat
- Pankin edut nuorille
- Säästämisen ja sijoittamisen palvelut
- Kaverit
- Muu, mikä?

4. Säästätö säännöllisesti?

- Kyllä
- En

5. Jos säästät, mikä on ensisijainen tavoitteesi?

- Oma asunto
- Auto
- Eläkepäiviä varten
- Pahan päivän varalle
- Matkailu/Lomailu
- Hauskanpito
- Muu, mikä?

6. Mitä säästämisen tai sijoittamisen muotoja käytät (Voit valita useita)

- Käteinen
- Säästötili
- Rahastot
- Osakkeet
- ASP-tili
- Muu, mikä?

7. Käytkö opiskelun ohella töissä?

- Kyllä
- En

8. Oletko kiinnostunut ensiasunnon ostamisesta?

- Kyllä
- En

9. Kaipaisitko lisää tietoa siitä, mikä ASP-tili on ja mitä hyötyjä ASP-lainasta oikeasti on ensiasuntoa ostaessa?

- Kyllä
- En

10. Mitä kautta olet saanut tietoa ASP-tilistä?

- Vanhemmilta
- Itse etsinyt netistä
- Kavereilta
- Pankilta
- En tiedä mikä ASP-tili on
- Muualta, mistä?

11. Jos olet kiinnostunut ensiasunnon ostosta, kerro miksi et ole avannut ASP-tiliä?

- Ei vielä ajankohtainen
- En koe sitä tarpeelliseksi
- Säästän muilla keinoilla
- Olen avannut ASP-tilin
- Muu, mikä?

12. Kuinka hyödylliseksi koet ASP-järjestelmän?

1. En koe hyödylliseksi

5. Koen todella hyödylliseksi

13. Oletko nostanut opintolainaa?

-Kyllä

-En

14. Jos olet nostanut opintolainaa, oletko käyttänyt sitä johonkin alla olevista vaihtoehdoista normaalin elämisen lisäksi?

- Rahastoihin
- Sijoituksiin
- ASP-tilisäästämiseen
- Normaaliin käyttötilisäästämiseen
- Muhun, mihin?

15. Oletko vertaillut eri pankkien säästämisen ja sijoittamisen palveluita?

- Kyllä
- En

16. Kaipaisitko yhteydenottoa pankista, jossa sinulle kerrottaisiin eri säästämisen ja sijoittamisen vaihtoehtoista?

1. En todellakaan

5. Ehdottomasti

17. Kuinka hyvin tunnet mielestäsi eri pankkien säästämisen ja sijoittamisen palvelut?

- Tunnen palvelut hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti
- Tunnen vain pääasiallisen pankkini säästämisen ja sijoittamisen palvelut
- En käytä pankin säästämisen ja sijoittamisen palveluita

18. Oletko tehnyt hintavertailua eri pankkien välillä säästämisen ja sijoittamisen palveluiden osalta?

- Kyllä
- En

19. Kuinka tyytyväinen olet nykyisen pankkisi säästämisen ja sijoittamisen liittyviin palveluihin?

1 = erittäin tyytymätön
5 = Erittäin tyytyväinen

20. Kaipaisitko lisää osaamista säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen?

- Kyllä
- En

Mikäli vastasit kysymykseen nro 20 ”kyllä” niin kerro minkälaista osaamista säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen kaipaisit. Kaipaisitko esimerkiksi lisää tietoa rahastoista tai osakkeista? Tai haluaisitko tietää esimerkiksi kryptovaluutoista enemmän?

Vastaus: